

Novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZZVZ“)

Mgr. Jitka Bučková, vedoucí oddělení veřejných zakázek Krajského úřadu Královéhradeckého kraje

9. 3. 2021

-
- S účinností od 1. 1. 2021 jsou zadavatelé na základě části desáté zákona **č. 543/2020 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností, povinni při postupu podle ZZVZ dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací.
 - **V § 6 ZZVZ** se doplňuje odstavce 4:

„(4) Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.“

Odpovědné zadávání

- smyslem je, aby zadavatel při pořízování zboží, služeb a provádění stavebních prací zohlednil související společenské (sociální), širší ekonomické a environmentální aspekty
- proces, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, přičemž získává maximální hodnotu za peníze vytvářením prospěchu pro společnost a ekonomiku, a minimalizací negativních dopadů na životní prostředí

-
- **V § 28 ZZVZ** se na konci odstavce 1 doplňují písmena p) až r), která znějí:
 - p) **sociálně odpovědným zadáváním** postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,
 - q) **environmentálně odpovědným zadáváním** postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce a další environmentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,
 - r) **inovaci implementace** nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky.

Odpovědné zadávání

- nová povinnost zadavatele od 1. 1. 2021
- již za předchozí právní úpravy, nicméně zásadní podpory se jim dostalo přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice č. 2004/18/ES
- při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek i při výběru dodavatele
- za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné
- explicitně uvedena povinnost zadavatele řádně odůvodnit svůj postup

Sociálně odpovědné zadávání:

- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací
- podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce
- podpora přístupu sociálních podniků a malých a středních podniků, které mají vliv na místní zaměstnanost, k veřejným zakázkám
- podpora férových dodavatelských vztahů
- respektování principů etického nakupování

Environmentálně odpovědné zadávání:

- omezení spotřeby energií
- omezení spotřeby vody
- omezení spotřeby surovin
- omezení produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody a půdy
- omezení produkce odpadů
- omezení uhlíkové stopy

Inovace:

- implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky
- uplatňování nových nebo výrazně zdokonalených výrobků, služeb nebo postupů, včetně výrobních, stavebních či konstrukčních postupů

Nejasnosti

- nejasný výklad způsobu uveřejňování postupu
- problematická formulace uplatní se tam, kde „to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné“
- problém s definicemi pojmů sociálně odpovědné zadávání a environmentálně odpovědné zadávání (návrh zákona pouze demonstrativním výčtem uvádí, co přesně má zadavatel během zadávacího procesu v případě obou zásad zohlednit)
- je nutné zohlednit všechny zadavatele, tedy i ty, co zadávají VZMR

Zadavatel by měl brát v úvahu:

- souvislost s předmětem plnění
- přiměřenost požadavků a soulad s ostatními zásadami § 6 ZZVZ a s principy 3E
- strategické priority a stanovené cíle organizace
- povahu a smysl zakázky
- prospěšnost a přínosy daného aspektu OVZ či inovací
- praktickou proveditelnost, také z pohledu dodavatele
- doložitelnost a obhajitelnost před kontrolními orgány

Odpovědné zadávání v praxi:

povinnost zadavatele dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací při postupu podle ZZVZ:

- při vytváření zadávacích podmínek
- při hodnocení nabídek
- při výběru dodavatele
- za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné...
- povinnost zadavatele postup řádně odůvodnit

Odpovědné zadávání v praxi:

- Nové zásady jsou všichni zadavatelé povinni zohlednit při postupu podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Povinnost se tedy vztahuje:

- na všechny druhy zadávacích řízení,
- na všechny druhy veřejných zakázek (služby, dodávky, stavební práce),
- bez ohledu na jejich předpokládanou hodnotu (nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky i veřejné zakázky malého rozsahu).

Odpovědné zadávání v praxi:

Vhodné příležitosti a témata k řešení prostřednictvím OVZ:

- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací
- podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce
- podpora přístupu sociálních podniků
- podpora malých a středních podniků a dodavatelské vztahy
- etické nakupování
- ekologicky šetrná řešení

Odpovědné zadávání v praxi:

Při akcích nahrazovat:

- jednorázové plastové nádobí opakovaně použitelným
- balenou vodu kohoutkovou ve džbánech a karafách
- jednotlivá balení smetany do kávy, cukru větším balením, snižuje se tak nežádoucí, zejména plastový odpad
- snaha o nákupy sezónních, regionálních potravin, nákup udržitelných propagačních předmětů
- nahrazování plastových tašek látkovými apod.

Odpovědné zadávání v praxi:

Požadavek zadavatele na zaměstnání osob znevýhodněných na trhu práce:

Hodnotící kritéria složená z dílčích hodnoticích kritérií:

- **80 %** celková cena za provedení předmětu veřejné zakázky za celou dobu plnění
- **20 %** počet (max. 5) zapojených osob se ztíženým přístupem na trh práce (tj. uchazeč o zaměstnání, který byl bezprostředně před započítáním plnění zakázky veden v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců na Úřadu práce České republiky)

Odpovědné zadávání v praxi:

Veřejné zakázky na zpracování projektové dokumentace:

- požadovat řešení, které bude energeticky a environmentálně šetrné
- preferovat technická řešení, která odpovídají udržitelnému hospodaření s vodou, surovinami, odpady atd.
- zohledňovat např. omezení spotřeby energií, surovin
- omezení odpadů či jejich recyklaci
- omezení uhlíkové stopy
- využívání udržitelných zdrojů

Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce

- zadavatel se aktivně podílí na kontrole dodržování předpisů v oblasti pracovněprávní, zaměstnanosti, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci apod., a za tím účelem přijímá vhodná opatření
- § 48 odst. 5 písm. a) ZZVZ - zadavatel může vyloučit účastníka pro nezpůsobilost, pokud prokáže, že plnění nabízené dodavatelem by vedlo k nedodržování povinností vyplývajících z předpisů sociálních nebo
- pracovněprávních nebo kolektivních smluv vztahujících se k předmětu plnění

Podpora malých a středních podniků

- rozdělení zakázky na menší části ve smyslu § 101 ZZVZ
- podpora malých a středních podniků
- předběžné tržní konzultace - zpětná vazba od místních malých a středních podniků, zda je nastavení požadavků zakázky splnitelné
- prokazování splnění kvalifikace čestným prohlášením
- vzorové formuláře, šablony, tabulky k vyplnění atd.

MPSV a odpovědné zadávání v praxi:

Sociálně zodpovědného zadávání MPSV s řadou příkladů z praxe:

- <http://sovz.cz/> - publikace
- <https://institut.sovz.cz/> - vzdělávání OVZ, semináře
- <https://www.sovz.cz/newsletter/> jednou za měsíc přináší informace z oblasti odpovědného zadávání veřejných zakázek

MMR a metodiky odpovědného zadávání:

Ministerstvo pro místní rozvoj - <http://portal-vz.cz/>

Sociální:

- <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodiky-specialni-k-zadavacim-rizenim/metodiky-socialni/>

Environmentální:

- <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodiky-specialni-k-zadavacim-rizenim/metodiky-ekologicke/>

Pro aplikaci zásad z **hlediska inovací** se lze inspirovat na stránkách EK v rámci Pokynů k zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení:

- <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2018/CS/C-2018-3051-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>

Děkuji za pozornost

e-mail: jbuckova@kr-kralovehradecky.cz